

Krátkodobá prognóza zvyšovania dôchodkových dávok starobných dôchodcov a starobných dôchodkov

V súčasnosti sa zvyšovanie dôchodkových dávok vykonáva podľa zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení /v znení neskorších predpisov - rekonštruované znenie účinné od 1.1.2013/. Konkrétne podľa § 82. V ňom - pokiaľ ide o starobných dôchodcov - je to uvedené v ods. 2 „starobný dôchodok vyplácaný k 1. januáru príslušného kalendárneho roka sa zvyšuje podľa ods. 1 písm. c/ o pevnú sumu určenú percentom, ktoré sa určí

- a/ v r. 2013 ako súčet 50% medziročného rastu spotrebiteľských cien a 50% medziročného rastu priemernej mesačnej mzdy
- b/ v r. 2014 60 a 40%,
- c/ v r. 2015 70 a 30%,
- d/ v r. 2016 80 a 20%,
- e/ v r. 2017 90 a 10%“.

Od roku 2018 by malo byť zvyšovanie starobných dôchodkov len podľa 100% medziročného rastu spotrebiteľských cien /teda bez akéhokoľvek vzťahu k vývoju priemerných miezd/. Pozitívne je, že má ísť o vzťah k indexu spotrebiteľských cien v domácnostiach dôchodcov /dôchodcovská inflácia/.

Podotýkam, že u rastu priemernej mesačnej **mzdy** ide o jej **nominálny rast**, a to v celom hospodárstve SR.

Pokiaľ ide o medziročný rast **spotrebiteľských cien** sa do roku 2017 nepresadilo, aby išlo o zohľadňovanie indexu rastu spotrebiteľských cien v domácnostiach dôchodcov. Ten bol takmer v každom roku vyšší ako nateraz **zohľadňovaný celkový index** rastu spotrebiteľských cien.

Ide o zjavné poškodzovanie formovania vývoja úrovne dôchodkov dôchodcov, a to nezohľadňovaním plnej výšky inflácie v domácnostiach dôchodcov.

Pre konkrétny prepočet zvýšenia dôchodkových dávok /valorizácie/ od 1.1. kalendárneho roka sa berú údaje o indexoch rastu **miezd a cien z 1. polroka predchádzajúceho roka**.

Prognóza vývoja valorizácie dôchodkov do roku 2018 (poznámavam, že zjednodušene musím vychádzať z jestvujúcej prognózy o raste cien a miezd len za celé roky - vychádza sa teda z predpokladu, že bude obdobný aj za príslušné polroky v daných rokoch - teda ako za celý rok/:

I. Variant podľa uzákoneného systému:

Úprava pre rok:	2014	2015	2016	2017	2018
Východiská z predchádzajúceho roka /%/:					
a/ rast nominálnych miezd	2,9	2,8	3,4	3,5	3,5
b/ rast spotr. cien	1,9	1,7	2,1	2,3	2,3

Pomer rastu starobných dôchodkov z titulu rastu

- spotr. cien /%/		60	70	80	90
100					
- miezd /%/	40	30	20	10	0

Vyplývajúce % rastu dôchodkov:

- z miezd	1,16	0,84	0,68	0,35	0
- zo spotr. cien	1,14	1,15	1,68	2,07	2,30
Spolu	2,30	1,99	2,36	2,42	2,30

II. Variant podľa systému z roku 2013 a z

predchádzajúcich rokov /50 % z rastu miezd + 50% z rastu spotrebiteľských cien/:

1. Súčet % rastu miezd a spotr. cien	4,80	4,50	5,50	5,80	5,80
--------------------------------------	------	------	------	------	------

2. Vyplývajúce % rastu dôchodkov	2,40	2,25	2,75	2,90	2,90
----------------------------------	------	------	------	------	------

Nižšie % rastu dôchodkov podľa uzákoneného systému oproti tzv. švajčiarskemu - pôvodne dlhodobo platnému systému

	0,10	0,26	0,39	0,48	0,60
--	------	------	------	------	------

Zníženie % valorizácie podľa uzákoneného systému oproti pôvodne

- dlhodobo platnému

tzv. švajčiarskemu

systému /%/	4,2	11,6	14,2	16,6	20,7
-------------	-----	------	------	------	------

Priemerná výška

k 30.6. predch. roka:

- starob. dôch. (€)	389,5	400,5	412,0	423,0	435,0
---------------------	-------	-------	-------	-------	-------

- nominálnych

mes. miezd (€)	827,3	850,5	879,4	910,2	942,0
Pomer priem. star. dôch. k mzdám (%)	47,1	47,1	46,9	46,5	46,2

Tzv. **koeficient náhrady priemerných nominálnych brutto miezd vo výške poberaných priemerných starobných dôchodkov by teda postupne klesal.**

Vzhľadom na vývoj spotrebiteľských cien v domácnostiach dôchodcov a v dlhodobom vývoji nízke valorizácie starobných dôchodkov je situácia taká, že **reálna úroveň starobných dôchodkov** oproti roku 1989 klesla v roku 1993 len na 70,3 %. V ďalšom vývoji valorizácia starobných dôchodkov stačila na zvýšenie ich reálnej úrovne oproti roku 1989 na 98,9% v roku 2010.

Prepočty ukázali, že reálna úroveň priemerných starobných dôchodkov nedosiahne úroveň z roku 1989 ani v prognózovanom období **do roku 2018 /dosiahne len 99,1%/**.

Pevná suma zvýšenia star. dôchodkov (€) podľa:

- uzák. systému	9,0	8,0	10,0	10,0	10,0
- švajč. systému	9,4	9,0	11,3	12,3	12,6

Rozdiel v neprospech star. dôchodcov (€)

0,4	1,0	1,3	2,3	2,6
-----	-----	-----	-----	-----

Pramene: Zákon č. 461/2003 o sociálnom poistení,
Vládny návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2014 – 2016,
Vlastné úvahy o vývoji v roku 2017 a 2018.

Bratislava 12.12.2013 Ing. Michal Majtán, PhD., člen
sociálnej komisie Jednoty
dôchodcov na Slovensku,
čestný predseda Futurologickej
spoločnosti na Slovensku